

1.1.2. Boşanma

Talak, kocanın tek taraflı irade beyanıyla eşini boşamasıdır. Talak, "sen benden bir talak ile boşsun" gibi *sarih* (açık), "kendine artık başka koca ara" gibi *kinaye* (üstü kapalı) kelimelerle söz konusu olabilir.

Kural olarak boşama yetkisi kocaya ait olmakla birlikte evlenirken veya daha sonra dilerse bu konuda karısını da yetkili kılabilir. Buna ***muhayyerlik*** denir. Ayrıca kadın boşanmak için mahkemeye müracaat edebilir. Buna binaen mahkemenin evliliği sona erdirmesine ***tefrik*** denir.

NOT EDELİM

Talak: Kocanın tek taraflı irade beyanıyla eşini boşamasıdır.

İslam dininde boşanmalar hoş karşılanmamakla birlikte evlilik akdi taraflar için çekilmez ve katlanılamaz bir hâl almışsa bir çözüm yolu olarak meşru kılınmıştır. Bu durumda da boşanmanın iyilik ile yapılması Kur'an-ı Kerim'in emridir.[5]

Boşamanın Sorumlulukları

İddet, evlilik birliği sona erdiğinde kadının beklemesi gereken süreye denir. Sağlıklı bir kadın için boşama sonrası kadının beklemesi gereken süre Hanefîlere göre üç hayız, Şâfi'îlere göre üç temizlik dönemidir. Görüş farkı ilgili ayette[6] geçen kurû' kelimesinin yorumundan kaynaklanmaktadır.

Evlilik birliği kocanın ölümü ile sonuçlanmışsa kadın bir başkası ile evlenebilmek için dört ay on gün iddet bekler.[7] Kadın hamile ise iddeti doğumla son bulur.[8]

Kadın kocası tarafından boşanmış ve hayız görüyor ise beklemesi gereken süre[9] Hanefîler ve Hanbelîlere göre üç hayız, Malikîler ile Şâfiîlere göre üç temizlik dönemidir.

Hayız görmeyen veya yaşlılığından dolayı hayızdan kesilmiş olan kadınların iddeti üç aydır.[10]

DEĞERLENDİRELİM

اَلطَّلَاقُ مَرَّتَانِۖ فَاِمْسَاكٌ بِمَعْرُوفٍ اَوْ تَسْرِيحٌ بِاِحْسَانٍۜ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ اَنْ تَأْخُذُوا مِمَّٓا اٰتَيْتُمُوهُنَّ
شَيْـٔاً اِلَّٓا اَنْ يَخَافَٓا اَلَّا يُق۪يمَا حُدُودَ اللّٰهِۜ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا يُق۪يمَا حُدُودَ اللّٰهِۙ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ف۪يمَا
افْتَدَتْ بِه۪ۜ تِلْكَ حُدُودُ اللّٰهِ فَلَا تَعْتَدُوهَاۚ وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللّٰهِ فَاُو۬لٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ

(Dönüş yapılabilecek) boşama iki defadır. Sonrası, ya iyilikle geçinmek, ya da güzellikle bırakmaktır. (Evlilikte) tarafların Allah'ın belirlediği ölçüleri koruyamama endişeleri dışında kadınlara verdiklerinizden (boşanma esnasında) bir şeyi geri almanız, sizin için helal olmaz. Eğer onlar Allah'ın belirlediği ölçüleri gözetmeyecekler diye endişe ederseniz, o zaman kadının (boşanmak için) bedel vermesinde ikisine de günah yoktur. Bunlar Allah'ın koyduğu sınırlardır. Sakın bunları aşmayın. Allah'ın koyduğu sınırları kim aşarsa, onlar zalimlerin ta kendileridir. (Bakara suresi, 229. ayet.)

Yukarıdaki ayeti boşanmanın şartları bakımından değerlendiriniz.

5 Bakara suresi, 229. ayet.
6 Bakara suresi, 228. ayet.
7 Bakara suresi, 234. ayet.
8 Talâk suresi, 4. ayet.
9 Bakara suresi, 228. ayet.
10 Talâk suresi, 4. ayet.

İddet bekleyen kadına, boşayan kocası dışında açıktan ya da ima yoluyla bile olsa evlilik teklifinde bulunulamaz. Vefat iddeti bekleyen kadına ise üstü kapalı şekilde evlilik teklifinde bulunmada bir sakınca yoktur.[11]

Evlilik birliğinin sonlamasından sonra küçük çocuğun bakım ve terbiyesi **(hidâne)** ilke olarak anneye, velayeti babaya aittir.

NOT EDELİM

Miras: Birine, ölen bir yakınından kalan mal mülk.

11 Bakara suresi, 235. ayet.

